

# Kit érdekelt a látogató?

## Látogatókutatások múzeumokban és kiállítóterekben szimpózium

2024.május 29. MOME UP 401

### TELJES PROGRAM

**9:30-10:00 Regisztráció**

**10:00-10:20 dr. Bényei Judit: Köszöntő**

**10:20-12:00 PhD Kutatási projektek bemutatása**

**10:20-10:40 dr. Fehér Zsuzsanna (Ludwig Múzeum - Kortárs Művészeti Múzeum):** Családbarát múzeum

A családi szabadidővel kapcsolatos kutatásokból kiderült, hogy a családtagokkal megélt pozitív élmények a családi szabadidős tevékenységek legfőbb motivációs tényezői közé tartoznak. A múzeumok hagyományosan kulturális közvetítőként, információs és kutatási forrásként funkcionálnak, azonban a fogyasztói igények változásával ezeknek az intézményeknek is egyre inkább a részvételre, tanulásra és szórakozásra kell összpontosítaniuk. A kutatás célja egy olyan keretrendszer kialakítása volt, amely azonosítja a családbarát múzeumok kulcsfontosságú elemeit és kritériumait. A családokkal készített interjúk megalapozott elméleti módszerrel kerültek feldolgozásra (grounded theory). A kutatás megállapításai rávilágítanak arra, hogy a múzeumoknak nem csak a látogatás során, hanem az előkészítés és távozás utáni szakaszban is figyelembe kell venniük a családok igényeit.

**10:40-11:00 dr. Hegedűs Anita (Móra Ferenc Múzeum, Szeged):** Múzeumok és hallgatók - A szegedi egyetemisták múzeumképe

A múzeumok számára jelentős célközönséget jelenthetnek az egyetemisták – a hallgatók számára pedig kiváló tanulási tér-lehetőséget és kikapcsolódási aktivitást kínálhatnak a múzeumok. Azonban mind magyarországi, mind nemzetközi kutatások azt jelzik, hogy a felsőfokú tanulmányaikat folytató diákok nem számítanak rendszeres múzeumlátogatóknak. A Szegedi Tudományegyetem hallgatóinak körében végeztünk kérdőíves kutatást, mely során célunk volt a fenti állítás vizsgálata, valamint múzeumokkal kapcsolatos tapasztalataik, attitűdjük, kedvelt múzeumi tartalmaik elemzése. A kutatásba magyar, kettős magyar és külföldi állampolgárságú hallgatókat vontunk be a szegedi egyetem mindegyik karáról. Előadásunkban ezen vizsgálat eredményeinek egy szeletét mutatjuk be.

# Kit érdekel a látogató?

11:00-11:20 *Albrecht Zsófia (ELTE PPK Neveléstudományi Doktori Iskola / BTK Művészettörténeti Kutatóintézet):* Változó múzeum, változó múzeumpedagógia? A (post-COVID) digitális múzeumról- és múzeumpedagógiáról

A múzeum definíciója és ezzel összefüggésben a múzeumpedagógia területe jelentős változásokon ment keresztül az elmúlt évtizedekben, ehhez további kihívások jelentkeztek a COVID-19 pandémia kitörésével. A járványügyi helyzet jobbra fordulásával vissza lehetett térni a korábbi gyakorlatokhoz, azonban az online tér, az interaktív eszközök tartósan szerves részeit képezik a kultúra és az oktatás világának. Hogyan érintette mindez a múzeumi befogadás (tér)élményét? Milyen kihívások, elvárások jelentkeztek a múzeumi tartalmakat felhasználók és a látogatók felől? Milyen eszközkészlettel dolgozhatnak a post-COVID időszak múzeumpedagógusai? Az előadás röviden kitér a jelenlegi múzeum értelmezések problémakörére, a fenti kérdések vonatkozásában áttekintést ad a szakmai trendekről és gyakorlatokról.

11:20-11:40 *Horn Márton (MOME Doktori Iskola / Magyar Zene Háza):* Magyar Zene Háza – Látogatói tapasztalatok egy új multiszenzoriális múzeumban

11:40-12:00 *Kőhalmi Anett (MOME Doktori Iskola):* Kiállítási digitális Installációk hatása – Figyelemmegoszlás és tanulási eredmény

A kiállítások digitális interpretációs eszközeinek szembetűnő különbsége a korábbi analóg modalitásokhoz képest, az a dinamizmus, ami komplexebb interakciós szintre emeli a látogatók tevékenységét; azaz passzív befogadásból, aktív értelmező részvételt indukál. Azonban a múzeumi technológia jelenségéről még kevés empirikus eredmény áll rendelkezésünkre. Doktori kutatásomban azt vizsgáljuk, hogy a digitális installációk mennyiben segítik a múzeumi tanulást, és mikén befolyásolják a kiállítási környezetben bemutatott műtárgyakra és más interpretációs modalitásokra fordított figyelmet. Bemutatjuk a kutatáshoz kifejlesztett kombinált mérési módszertant, és ismertetjük a pilot tesztelés tanulságait. Vázoljuk a 3 budapesti intézményben fiatalokat megcélzó éles, empirikus vizsgálatot.

12:00-13:30 **Ebédszünet** – a MOME kávéház önköltségesen használható

# Kit érdekel a látogató?

## 13:30-15:10 Felkért előadások

13:30-13:50 *dr. Berényi Marianna (Néprajzi Múzeum):* Korlátok, amelyeket nem tudtam megugrani!

Az online kérdőíves kutatások kihívásai

Az előadó kutatói és újságírói praxisa során rendszeresen használ online kérdőíveket. A koronavírus világjárvány idején ennek segítségével a múzeumok online térben folytatott munkája monitorozása, elemzése érdekében 1000 fős látogatókutatást végzett, valamint rendszeres időközönként kért információt a muzeális intézményektől. Hasonló módon vizsgálta pl. a magyarországi múzeumok ukrán válságra adott válaszait, a Petőfi-emlékezethez kapcsolódó műtárgyak jelenlétét a gyűjteményekben. Az előadás során az ezzel kapcsolatos kihívásokat, nehézségeket elemzi.

13:50-14:10 *Bodóczy Antal (MOME) :* Látogatóközpontú kiállítástervezés: elvek és tapasztalatok

14.10-14.30 *Papp Gábor:* Látogatói élmény analízis: adatgyűjtés a múzeumokban

Az Internet korában a múzeumokat már nem az átadott információ teszi egyedivé, hanem az a kontextus, amelyben azt bemutatják. A múzeumok interaktív élményközpontokká alakulnak, a technológia segítségével gazdagítják a látogatói élményt. Az előadás bemutatja, hogyan használhatják fel a múzeumok az adatgyűjtést többek között a látogatói viselkedés megértésére, a kiállítás-tervezés és a tartalom javítására, ami vonzóbbá és tartalmasabbá teheti a múzeumlátogatást.

14:30-14:50 *dr. German Kinga és Mácsai Ágnes (MOME):* Kortárs kiállítások látogatói – Front-end mérés négy budapesti múzeumban

2024 tavaszán MOME-s hallgatók bevonásával, négy budapesti, kortárs képzőművészeti kiállításoknak helyt adó múzeumban végeztünk front-end, tehát a látogatást megelőző felméréseket. A kutatás kiindulópontja a German Kinga vezetésével készített 2006-2007-es múzeumlátogatói felmérési kampány, amelyben a látogatók elvárásait és motivációit vizsgálták. A friss kutatás ennek a szempontrendszernek aktualizálása, módszertani finomításokkal lebonyolított kérdőíves felmérése és az eredmények elemzése.

Kultúrafogyasztással kapcsolatos felmérési adatok általában azt mutatják, hogy hazai és nemzetközi szinten is alacsony a kortárs képzőművészet iránti érdeklődés még a múzeumba járó közönség körében is. Jelen empirikus kutatásunk célja az, hogy visszavigyük az eredményeket az intézményekhez, tehát a kortárs kiállításokat szervező hazai múzeumok jobban megismerhessék látogatóikat és elvárásaikat.

# Kit érdekel a látogató?

14.50-15.10 *dr. Ruttkay Zsófia és dr. Bényei Judit (MOME):* Mihez kezdünk a látogatókutatási eredményekkel?

A látogatókutatás, kiállítás használat eredményei akkor is igen hasznosak, ha negatív jelenségekre hívják fel a figyelmet. Ezek a helyzetek azonban további vizsgálódással tisztázandó kérdést vetnek fel. Mi az oka annak, hogy nem az elképzelték szerint használják a látogatók a kiállítás egyes elemeit? A térbeli, fizikai adottságok, a kiállítási úton való elhelyezés, a tartalom minősége és mennyisége, az interakciós technológiai használhatósága, mind szerepet játszhatnak, és más és másféle kisebb-nagyobb beavatkozással orvosolhatóak. Az egyszeri javításon túl, érdemes a tanulságokat mind a múzeumi szakma, mind a tervezők szélesebb körében megosztani, hogy ők is tanulhassanak belőlük. Ilyen módon a múzeumi alkalmazások tervezéséhez is iránymutató elveket lehet megfogalmazni. Előadásunkban ezek a kérdéseket járjuk körül, példákkal illusztrálva.

15:10-15:30 Kávészünet

15:30-17:00 **World Café**

Közös gondolkodásra hívjuk a teljes közönséget az alábbi téma-asztalokhoz:

A technológia lehetőségei - *Papp Gábor*

Látogatókutatási kérdések - *Mácsai Ágnes*

A múzeumok kihívásai - *Berényi Marianna*

A jó kiállítástervezés - *Bodóczy Antal*

Animátor: *Kőhalmi Anett (MOME)*

Mi a world café?

Egy strukturált beszélgetés a felek között, amelynek célja, hogy elősegítse a résztvevők körében a nyílt és szoros kapcsolatot egy témakör értékelése kapcsán. Arra hivatott, hogy egy nagyobb csoport tagjainak ötleteit összekapcsolja, mely egyfajta "kollektív intelligenciát" eredményez végső soron és segít több nézőpontból is szemlélni és megérteni egy adott témakört a résztvevők számára egymás segítségével.

Kontakt: Bényei Judit [benyeij@mome.hu](mailto:benyeij@mome.hu)

Előzetes online regisztráció: [itt](#).